നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2021] 8 S.C.R. 849

യതിൻ നരേന്ദ്ര ഓജ

v.

ഗുജറാത്ത് ഹൈക്കോടതി

(2020 ലെ റിട്ട് പെറ്റീഷൻ (സിവിൽ) നമ്പർ 734)

2021 ഒക്ടോബർ 28

[ജസ്റ്റിസ് സഞ്ജയ് കിഷൻ കൗൾ, ജസ്റ്റിസ് ആർ. സുഭാഷ് റെഡ്ഡി]

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന - 32, 142 എന്നീ അനുച്ഛേദങ്ങൾ - സീനിയർ അഭിഭാഷകന്റെ പദവി പിൻവലിക്കൽ (withdrawal of senior advocate's gown)- അനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരമുള്ള ഹർജി - നിലനിൽപ്പ് - സീനിയർ അഭിഭാഷകനും ഗുജറാത്ത് ഹൈക്കോടതി ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റും ആയിരുന്ന ഹർജിക്കാരൻ മുൻപ് ജഡ്ജിമാർക്കെതിരെ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചിരുന്നു - പിന്നീട്, ഹർജിക്കാരൻ ഒരു ഉറപ്പ് നൽകിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാപ്പ് അപേക്ഷ അംഗീകരിച്ചു - അദ്ദേഹം വീണ്ടും, ബാർ പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിൽ ഹൈക്കോടതിയിലെ ഏറ്റവും മുതിർന്ന ജഡ്ജിക്കെതിരെ ഗുരുതരമായ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചു - കോടതിയലക്ഷ്യ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു; സീനിയർ പദവി പിൻവലിക്കുന്നതിനുള്ള നോട്ടീസ് നൽകി - മാപ്പ് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു - അത് ആത്മാർത്ഥമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തി - ഹൈക്കോടതിയുടെ ഫുൾ ബെഞ്ച് ഐക്യകണ്ഠേന സീനിയർ പദവി പിൻവലിച്ചു - വിധി: ഹർജിക്കാരന്റെ മൗലികാവകാശങ്ങൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ലംഘിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല - എന്നിരുന്നാലും, ഹർജിക്കാരന് അവസാനമായി ഒരു അവസരം കൂടി നൽകി - 1.1.2022 മുതൽ രണ്ട്

വർഷത്തേക്ക് ഹർജിക്കാരന്റെ സീനിയർ പദവി താൽക്കാലികമായി പുനഃസ്ഥാപിച്ചു - ഈ കാലയളവിനുള്ളിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ എന്തെങ്കിലും വീഴ്ചയുണ്ടായാൽ, ഹൈക്കോടതിക്ക് പ്രസ്തുത വിട്ടുവീഴ്ച പിൻവലിക്കാം - 1961 ലെ അഭിഭാഷക നിയമം.

റിട്ട് ഹർജി തീർപ്പാക്കികൊണ്ട് കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു,

വിധി: 1. ഹൈക്കോടതിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകളെ ഈ കോടതി മാനിക്കുന്നു, എങ്കിലും ഹർജിക്കാരന് ഒരു അവസരം കൂടി, അതായത് അവസാനത്തെ ഒരവസരം കൂടി നൽകാൻ ഈ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഹർജിക്കാരന്റെ മൗലികാവകാശങ്ങളൊന്നും ലംഘിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ അഭിഭാഷകന്റെ വാദത്തിൽ കഴമ്പുള്ളതുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 142 പ്രകാരം അപ്രകാരം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതാണ്. നീതിയുടെ താൽപര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, 1.1.2022 മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് ഹർജിക്കാരന്റെ സീനിയർ പദവി താൽക്കാലികമായി പുനഃസ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഹർജിക്കാരൻ ഒരു സീനിയർ കൗൺസൽ എന്ന നിലയിൽ എങ്ങനെ പെരുമാറുന്നു എന്ന് നിരീക്ഷിക്കാനും, വീണ്ടുമൊരവസരം നൽകാതെ തന്നെ അന്തിമ തീരുമാനമെടുക്കാനും ഏറ്റവും നന്നായിക്കഴിയുന്നത് ഹൈക്കോടതിക്കാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം സ്വീകാര്യമാണോ എന്ന് ഹൈക്കോടതിക്ക് തീരുമാനിക്കാം, അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി താൽക്കാലികമായി തുടരാനോ അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥിരമായി പുനഃസ്ഥാപിക്കാനോ ഹൈക്കോടതിക്ക് തീരുമാനമെടുക്കാം. ഈ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ എന്തെങ്കിലും വീഴ്ചയുണ്ടായാൽ, ഈ കോടതി അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് നൽകിയ ഈ വിട്ടുവീഴ്ച പിൻവലിക്കാൻ ഹൈക്കോടതിക്ക് എല്ലാ അവകാശവുമുണ്ടായിരിക്കും. ഹർജിക്കാരനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിഭാഷകനും നൽകിയ ഉറപ്പുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വിട്ടുവീഴ്ച നൽകുന്നത്. അദ്ദേഹം ഇനിമുതൽ ഹൈക്കോടതിക്ക്

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ തെറ്റ് കണ്ടെത്താൻ സാധിയ്ക്കാത്ത വിധം പെരുമാറുമെന്നാണ് ഈ കോടതി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. [11, 12 എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ]

യതിൻ നരേന്ദ്ര ഓജ v. ഖേംചന്ദ് രാജാറാം കോഷ്ടിയും മറ്റുള്ളവരും **(2016) 15 എസ്.സി.സി 236 : [2016] 4 എസ്.സി.ആർ 756;** ഇന്ദിര ജയ്സിംഗ് v. ഭാരതത്തിന്റെ സുപ്രീം കോടതി **(2017) 9 എസ്.സി.സി 766 : [2017] 10 എസ്.സി.ആർ 478;** മോഡേൺ ഡെന്റൽ കോളേജ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് എം.പി **(2016) 7 എസ്.സി.സി 353 : [2016] 3 എസ്.സി.ആർ 579** – പരാമർശിച്ചു.

ഉദ്ധരിച്ച കേസുകൾ:

[2016] 4 SCR 756	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 2**
[2017] 10 SCR 478	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 5**
[2016] 3 SCR 579	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 10**

സിവിൽ പ്രഥമ അധികാരിത: 2020 ലെ റിട്ട് പെറ്റീഷൻ (സിവിൽ) നമ്പർ 734

(ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 32-ാം അനുഛേദപ്രകാരം)

ഡോ. അഭിഷേക് മനു സിംഗ്വി, അരവിന്ദ് ദത്തർ, ശേഖർ നഫാഡെ, പ്രവീൺ എച്ച്. പരീഖ്, മിഹിർ ജോഷി, രാഘേഷ് ഓജ എന്നീ സീനിയർ അഭിഭാഷകരും പൂർവ്വിഷ് ജിതേന്ദ്ര മൽക്കാൻ, മിസ്. കൃതി ഷാ, ആദിത്യ ഗുപ്ത, മിസ്. ധാരിത പി. മൽക്കാൻ, മിസ്. ദീപ ഗോരാസിയ, അലോക് കുമാർ, മിസ്. നന്ദിനി ഛബ്ര, മിസ്. ഭാവ്ന സർക്കാർ, എന്നീ അഭിഭാഷകരും ഹർജിക്കാരന് വേണ്ടി ഹാജരായി.

സീനിയർ അഭിഭാഷകനായ ദുഷ്യന്ത് ദവെയും നിഖിൽ ഗോയൽ, മിസ്. നവീൻ ഗോയൽ, വിനയ് മാത്യു, ഇ.സി. അഗർവാല എന്നീ അഭിഭാഷകരും എതിർകക്ഷിക്കുവേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതിവിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത് **ജസ്റ്റിസ് സഞ്ജയ് കിഷൻ കൗൾ.**

1. അവസാന അവസരത്തിന് ശേഷം വീണ്ടും ഒരു അവസരം കൂടിയാണ് ഹർജിക്കാരനായ ശ്രീ. യതിൻ നരേന്ദ്ര ഓജയുടെ പേരിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നത്. ഇദ്ദേഹം വർഷങ്ങളുടെ അനുഭവസമ്പത്തുള്ള അഭിഭാഷകനും, ഗുജറാത്ത് ഹൈക്കോടതി ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റുമായിരുന്നു. മുൻപ് സീനിയർ അഭിഭാഷകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ, സീനിയർ അഭിഭാഷക പദവി ഗുജറാത്ത് ഹൈക്കോടതിയിലെ ഒരു ഫുൾ ബെഞ്ച് ഐകകണ്ഠേന പിൻവലിച്ചു. പ്രസ്തുത നടപടിയെയാണ് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 32-ാം അനുഛേദപ്രകാരം നൽകിയ ഈ ഹർജി മുഖേന ചോദ്യം ചെയ്യുന്നത്.

2. ഹർജിക്കാരൻ ഇതാദ്യമായല്ല ഹൈക്കോടതിയുമായോ സുപ്രീം കോടതിയുമായോ പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നത്. സീനിയർ കൗൺസൽ എന്ന നിലയിലും ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിലുമുള്ള തന്റെ പദവികൾ തമ്മിൽ സന്തുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്താൻ ഹർജിക്കാരന് കഴിയുന്നില്ല, അതിനാൽ അദ്ദേഹം വീണ്ടും വീണ്ടും ലക്ഷ്മണരേഖ ലംഘിക്കുന്നതായാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. 2006-ലും അദ്ദേഹം രണ്ട് ജഡ്ജിമാർക്കെതിരെ ഭരണഘടനയോടും നിയമങ്ങളോടുമുള്ള അവരുടെ കൂറ് ചോദ്യം ചെയ്യുകയും പകരം അക്കാലത്തെ രാഷ്ട്രീയ ശക്തികൾക്ക് മുന്നിൽ ഇത് പണയം വെച്ചുവെന്ന് അവകാശപ്പെട്ടുകൊണ്ടും ചില ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചിരുന്നുവെന്നാണ് ഗുജറാത്ത് ഹൈക്കോടതിയുടെ (ചുരുക്കത്തിൽ 'ഹൈക്കോടതി')

രേഖാമൂലമുള്ള കുറിപ്പിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്. ഇത് പിന്നീട് 27.4.2006-ന് കോടതിയലക്ഷ്യ നോട്ടീസ് നൽകുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. 30.8.2006, 12.10.2006 എന്നീ തീയതികളിലെ മുൻ ഉത്തരവുകളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തി വിമർശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പിന്നീട്, ഹർജിക്കാരന് ഒരു അവസരം കൂടി നൽകുന്നതിനായി സുപ്രീം കോടതി ഈ ഉത്തരവുകൾ നീക്കം ചെയ്തു. ഹർജിക്കാരൻ ഉറപ്പ് നൽകിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാപ്പപേക്ഷ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് '*യതിൻ നരേന്ദ്ര ഓജ v. ഖേംചന്ദ് രാജാറാം കോഷ്ടിയും മറ്റുള്ളവരും*[1] എന്ന കേസിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

3. 2020 മാർച്ച് 21-ന്, ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിൽ ഹർജിക്കാരൻ, ഹൈക്കോടതിയിലെ ഏറ്റവും മുതിർന്ന ജഡ്ജിക്കെതിരെ ഗുരുതരമായ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ട് ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസിന് കത്തെഴുതി. പിന്നീട്, 2020 ജൂൺ 8-ന്, ഹൈക്കോടതിയെ "ചൂതാട്ടക്കാരുടെ താവളം" എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ച് മൂന്ന് ദിവസത്തിന് ശേഷം, ഹർജിക്കാരൻ ഈ കത്ത് ബാർ അസോസിയേഷന്റെ വാട്ട്സ്ആപ്പ് ഗ്രൂപ്പിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു. 2020 ജൂൺ 5-ന് നടത്തിയ ഒരു പത്രസമ്മേളനത്തിലൂടെ ("പത്രസമ്മേളനം") ഈ വാട്ട്സ്ആപ്പ് സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും, അതിലൂടെ ഹൈക്കോടതി എന്ന സ്ഥാപനത്തിനെതിരെ തന്നെ അനാശാസ്യ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുകയും ചെയ്തു.

4. ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഹർജിക്കാരനെതിരെ കോടതിയലക്ഷ്യത്തിനും സീനിയർ പദവി പിൻവലിക്കാനുമുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. ഈ രണ്ട് നടപടികളിലും താൻ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ മാപ്പപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചുവെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ, ഫുൾ കോർട്ട് ഐക്യകണ്ഠേന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാപ്പപേക്ഷ ആത്മാർത്ഥമല്ലെന്ന്

1 (2016) 15 എസ്. സി. സി. 236

കണ്ടെത്തുകയായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ മാപ്പപേക്ഷ 41 ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം 2020 ജൂലൈ 16-നാണ് നൽകിയത്. ഈ കാലയളവിൽ, തന്റെ പ്രവൃത്തികളെ ന്യായീകരിക്കാൻ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തുകയും, ഒരു അവസാന ആശ്രയം എന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് മാപ്പപേക്ഷ നൽകിയത് എന്നാണ് ഈ രണ്ട് നടപടികളിൽ നിന്നും മനസ്സിലാകുന്നത്. മാപ്പപേക്ഷ നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് യാതൊരു ഖേദമോ പശ്ചാത്താപമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ മാപ്പപേക്ഷയെ "അടിക്കുക, മാപ്പ് പറയുക, മറക്കുക" എന്നതിന് തുല്യമായ ഒരു ആവർത്തിച്ചുള്ള സ്വഭാവമായി വിശേഷിപ്പിക്കാം. ഹർജിക്കാരന്റെ പ്രസ്താവനകൾ കോടതിക്ക് വലിയ പേരുദോഷമുണ്ടാക്കിയതിനാൽ, അത് മാപ്പപേക്ഷകൊണ്ട് പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുന്നതായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് മാപ്പപേക്ഷ സ്വീകരിച്ചില്ല. പ്രസ്താവനകൾ പെട്ടെന്നുള്ള ദേഷ്യത്തിൽ നടത്തിയതല്ല, മറിച്ച് ഒരു തത്സമയ സംപ്രേക്ഷണത്തിലൂടെ ആസൂത്രണം ചെയ്തവയായിരുന്നു. ഫുൾ കോർട്ടിലെ ഓരോ അംഗത്തിനും മാപ്പപേക്ഷ കേവലം ഒരു കടലാസിൽ മാത്രമൊതുങ്ങുന്ന ഖേദം മാത്രമാണെന്നാണ് തോന്നിയത്. അതിനാൽ, സീനിയർ അഭിഭാഷക പദവി പിൻവലിക്കുകയായിരുന്നു.

5. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരമുള്ള ഈ ഹർജി പരിഗണിക്കുന്നതിനെതിരെ ഹൈക്കോടതി ആക്ഷേപമുന്നയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നത് ഈ കോടതി തുടക്കത്തിൽ തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. 1961 ലെ അഭിഭാഷക നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള ചട്ടങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ഒരു സീനിയർ കൗൺസൽ എന്ന പദവി, ഹർജിക്കാരന് ഒരു മൗലികാവകാശം പോയിട്ട് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഒരു അവകാശം പോലും നൽകുന്നില്ല. അതിനാൽ, പിൻവലിക്കപ്പെട്ടത് ഒരു 'അവകാശ'മല്ല, മറിച്ച് ഒരു 'പ്രത്യേക പദവി' മാത്രമാണെന്ന് സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഒരു പദവി നൽകുന്ന പ്രവൃത്തി, അതിന്റെ

സ്വഭാവത്താൽ തന്നെ, ഒരു പ്രത്യേകാവകാശമായി (***ഇന്ദിര ജയ്സിംഗ് v. ഭാരതത്തിന്റെ സുപ്രീം കോടതി***)[2] കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, അത് നൽകിയ അധികാരി തന്നെ അത് പിൻവലിക്കുമ്പോൾ, അത് ഒരു നിയമപരമായ തർക്കവിഷയമായി മാറുന്നില്ല, പ്രത്യേകിച്ചും അത്തരമൊരു പിൻവലിക്കൽ ഭാവിയിൽ ആ പ്രത്യേകാവകാശം വീണ്ടും നൽകുന്നതിന് തടസ്സമാകുന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ട്, ഒരു അവകാശത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ, മാൻഡമസ് റിട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും കോടതിയെ ബോധിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

6. ഈ പ്രത്യേക പദവി നൽകുന്നത് നിയമപരമായ അറിവിനെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതല്ല, മറിച്ച് അതിലും ഉയർന്ന പെരുമാറ്റ നിലവാരത്തെ ആശ്രയിച്ചാണെന്ന് ഹൈക്കോടതിക്ക് വേണ്ടി ശക്തിയുക്തം വാദിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത നിലവാരം ഇല്ലാതാകുകയാണെങ്കിൽ ഈ പദവി പിൻവലിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് കഴിയും. ഒരു മാൻഡമസ് റിട്ട് വഴി ഈ അവകാശം ഹർജിക്കാരന് തിരികെ നൽകുന്നത് നിയമപരമായ ചട്ടങ്ങൾക്കനുസൃതമായ അധികാര വിനിയോഗത്തിന് പുറത്തുള്ള കാര്യമായിരിക്കും എന്നും വാദിക്കുകയുണ്ടായി.

7. ഡോ. സിംഗ്വിയും മറ്റ് അഭിഭാഷകരും, തങ്ങളുടെ സഹപ്രവർത്തകന് വേണ്ടി വാദിക്കാൻ വന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റത്തെ ന്യായീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ഈ കോടതി കരുണ കാണിക്കണം എന്നതായിരുന്നു അവരുടെ വാദത്തിന്റെ പ്രധാന മർമ്മം. സീനിയർ പദവി പിൻവലിച്ചത് ഒരു നിശ്ചിത സമയത്തേക്ക് മാത്രമല്ലാത്തതിനാൽ, അത് അമിതമായതും കാഠിന്യമേറിയതുമായ ഒരു ശിക്ഷയാണ്. ഈ നടപടി ഹർജിക്കാരന് സ്വയം തിരുത്താൻ ഒരു അവസരം പോലും നൽകുന്നില്ല. നിശ്ചിത സമയപരിധിക്ക് ശേഷം വീണ്ടും പദവിക്കായി അപേക്ഷ നൽകുന്നത് ഒരു യഥാർത്ഥ

2 (2017) 9 എസ്. സി. സി. 766

പ്രതിവിധി ആയി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും വാദിക്കുകയുണ്ടായി.

8. അംഗങ്ങളിൽ നിന്ന് ധാരാളം പരാതികൾ ലഭിച്ചതിനെ തുടർന്ന്, ഹർജിക്കാരൻ സദുദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിൽ കേസുകൾ വിതരണം ചെയ്യാത്തതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില വിഷയങ്ങൾ ഹൈക്കോടതിക്കുള്ളിൽ തന്നെ ഉന്നയിച്ചിരുന്നുവെന്ന് ഡോ. സിംഗ്വി വിശദീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അദ്ദേഹം നിരവധി കത്തുകളും നിവേദനങ്ങളും സൗമ്യവും സംയമനപരവുമായ ഭാഷയിൽ എഴുതിക്കൊണ്ട് ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ സംവിധാനത്തിനുള്ളിൽ തന്നെ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഈ പരാതികൾ ജഡ്ജിമാർക്കെതിരെയല്ല, മറിച്ച് രജിസ്ട്രിയുടെ പ്രവർത്തന രീതിക്കെതിരെയായിരുന്നു. ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന അഭിഭാഷകർക്ക് ആശ്വാസം നൽകാൻ കഴിയാത്തതിൽ നിരാശനായ അദ്ദേഹം ബാർ പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം രാജിവെക്കാൻ പോലും തയ്യാറായി. എന്നാൽ, ബാറിന്റെ ഏകകണ്ഠമായ അഭിപ്രായം കണക്കിലെടുത്ത് അദ്ദേഹം രാജി പിൻവലിച്ചു. ഈ തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാതെ വന്നപ്പോൾ, അവസാന ആശ്രയമെന്ന നിലയിലാണ് പത്രസമ്മേളനം നടത്തിയതെന്നും വാദിച്ചു. പത്രസമ്മേളനത്തിനിടെ അദ്ദേഹം വൈകാരികമായി തകർന്നുപോയെന്നും, താൻ നടത്തിയ പ്രസ്താവനകളിൽ തുടക്കം മുതൽ തന്നെ അദ്ദേഹം ഖേദിക്കുന്നതായും പറഞ്ഞു. വൈകാരികമായ ഈ പ്രസ്താവനകൾ മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്തതായിരുന്നില്ലെന്നും, അതിനാൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളുടെ ചില ഭാഗങ്ങൾ മാത്രം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം മുഴുവൻ ബെഞ്ചിനും എതിരെ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചില്ലെന്ന് സമർത്ഥിക്കാനും ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി.

9. ഫുൾ കോർട്ടിന് മുന്നിലുള്ള നടപടികളിലും തുടക്കത്തിൽ തന്നെ മാപ്പപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്ന് വാദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, മാപ്പപേക്ഷ ആദ്യം തന്നെ

നൽകിയിരുന്നെങ്കിൽ പോലും അത് സ്വീകരിക്കില്ലായിരുന്നുവെന്നാണ് ഫുൾ കോർട്ട് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. മാപ്പപേക്ഷ യഥാസമയം സമർപ്പിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ് ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചതെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. ഫുൾ കോർട്ടിന്റെ തീരുമാനത്തിന്റെ ഫലമായി കോടതിയലക്ഷ്യ നടപടികൾ ഒരു പൂർണ്ണ യാഥാർത്ഥ്യമായിത്തീർന്നു.

10. ഫുൾ കോർട്ടിന്റെ തീരുമാനത്തിന്റെ ആനുപാതികതയെക്കുറിച്ചാണ് ഡോ. സിംഗ്വി പ്രധാനമായും വാദിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത്, കോടതിയെ ഇടയ്ക്കിടെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത ഹർജിക്കാരനും ഇതേ വാദം ഉന്നയിച്ചു. ബാർ അസോസിയേഷൻ പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിൽ തനിക്ക് ചിലപ്പോൾ നിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെടാറുണ്ടെന്നും, ബാർ അസോസിയേഷനിലേക്ക് ഇനി തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സരിക്കില്ലെന്ന് ഉറപ്പ് നൽകാൻ തയ്യാറാണെന്നും ഹർജിക്കാരൻ സ്വമേധയാ പറഞ്ഞു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിപരമായ തീരുമാനമാണെന്നും, ഒരു ബാർ അംഗമെന്ന നിലയിൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സരിക്കാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്താൻ ഈ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്നും കോടതി അറിയിച്ചു. ഹർജിക്കാരൻ മതിയായ പാഠം പഠിച്ചെന്നും, അതിനാൽ സ്വയം തിരുത്താൻ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു അവസരം നൽകണമെന്നും അദ്ദേഹവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിഭാഷകനും വാദിച്ചു. സീനിയർ അഭിഭാഷകനെന്ന പദവി പിൻവലിക്കുന്നത് ഏതൊരു അഭിഭാഷകനും ലഭിക്കാവുന്ന ഏറ്റവും കഠിനമായ ശിക്ഷയാണെന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടു. അതിനുവേണ്ടി, **മോഡേൺ ഡെന്റൽ കോളേജ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് എം.പി.**[3] എന്ന കേസിൽ കനേഡിയൻ സുപ്രീം കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ഡിക്സൺ ഒരു ചരിത്രപരമായ കേസിൽ ('ആർ v. ഓക്സ്') നടത്തിയ നിരീക്ഷണങ്ങൾ പരാമർശിക്കുകയുണ്ടായി:

"ഒരു നടപടിയുടെ ദോഷകരമായ ഫലങ്ങൾ എത്രത്തോളം ഗുരുതരമാണോ,

3 (2016) 7 എസ്. സി. സി. 353

ഒരു സ്വതന്ത്രവും ജനാധിപത്യപരവുമായ സമൂഹത്തിൽ ആ നടപടി ന്യായീകരിക്കപ്പെടണമെങ്കിൽ അതിന്റെ ലക്ഷ്യം അത്രത്തോളം പ്രാധാന്യമുള്ളതായിരിക്കണം."

11. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, ഞങ്ങളുടെ മുന്നിലുള്ള ഉത്തരവിൽ ഇടപെടാൻ കാര്യമായ കാരണങ്ങളൊന്നും ഈ കോടതി കാണുന്നില്ല. ഹൈക്കോടതിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകളെ ഈ കോടതി മാനിക്കുന്നു, എങ്കിലും ഹർജിക്കാരന് ഒരു അവസരം കൂടി, അതായത് അവസാനത്തെ ഒരവസരം കൂടി നൽകാൻ ഈ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഹർജിക്കാരന്റെ മൗലികാവകാശങ്ങളൊന്നും ലംഘിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ അഭിഭാഷകന്റെ വാദത്തിൽ കഴമ്പുള്ളതുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 142 പ്രകാരം അപ്രകാരം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഈ അവസാന അവസരം ഏത് രീതിയിൽ നൽകണം എന്നതാണ് ഇനിയുള്ള പ്രശ്നം.

12. നീതിയുടെ താൽപര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, 1.1.2022 മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് ഹർജിക്കാരന്റെ സീനിയർ പദവി താൽക്കാലികമായി പുനഃസ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നാണ് ഈ കോടതി കരുതുന്നത്. ഹർജിക്കാരൻ ഒരു സീനിയർ കൗൺസൽ എന്ന നിലയിൽ എങ്ങനെ പെരുമാറുന്നു എന്ന് നിരീക്ഷിക്കാനും, വീണ്ടുമൊരവസരം നൽകാതെ തന്നെ അന്തിമ തീരുമാനമെടുക്കാനും ഏറ്റവും നന്നായിക്കഴിയുന്നത് ഹൈക്കോടതിക്കാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം സ്വീകാര്യമാണോ എന്ന് ഹൈക്കോടതിക്ക് തീരുമാനിക്കാം, അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി താൽക്കാലികമായി തുടരാനോ അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥിരമായി പുനഃസ്ഥാപിക്കാനോ ഹൈക്കോടതിക്ക് തീരുമാനമെടുക്കാം. ഈ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ എന്തെങ്കിലും വീഴ്ചയുണ്ടായാൽ, ഈ കോടതി അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് നൽകിയ ഈ വിട്ടുവീഴ്ച പിൻവലിക്കാൻ

ഹൈക്കോടതിക്ക് എല്ലാ അവകാശവുമുണ്ടായിരിക്കും. ഹർജിക്കാരനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിഭാഷകനും നൽകിയ ഉറപ്പുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വിട്ടുവീഴ്ച്ച നൽകുന്നത്. അദ്ദേഹം ഇനിമുതൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ തെറ്റ് കണ്ടെത്താൻ സാധിയ്ക്കാത്ത വിധം പെരുമാറുമെന്നാണ് ഈ കോടതി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. ചുരുക്കത്തിൽ, ഹർജിക്കാരന്റെ വിധി ഇനിമുതൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് മുൻപാകെ ഒരു സീനിയർ കൗൺസൽ എന്ന നിലയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്തിമ തീരുമാനം ഹൈക്കോടതിക്കായിരിക്കും. അദ്ദേഹം ഈ കോടതിക്ക് നൽകിയ ഉറപ്പുകൾ സത്യസന്ധമാണെന്ന് തെളിയിക്കാൻ രണ്ട് വർഷത്തെ ഒരു അവസരം നൽകുക മാത്രമാണ് ഈ കോടതി ചെയ്യുന്നത്. ഹർജിക്കാരൻ തന്റെ ഉറപ്പുകൾ പാലിക്കുമെന്നും, ഹൈക്കോടതിക്കോ ഈ കോടതിക്കോ മറ്റൊരു തരത്തിൽ ചിന്തിക്കാൻ ഒരു കാരണവും നൽകില്ലെന്നും ഈ കോടതി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

13. ഈ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസത്തോടെ, മുകളിൽ പറഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളോടുകൂടി ഈ കോടതി ഈ റിട്ട് ഹർജി തീർപ്പാക്കുന്നു.